

26. „Преводач-редактор“

Агенциите за преводи се изживяват като възложители на преводачите, както техният вожд и учител Външно се изживява като възложител на агенциите. Всъщност, нито Външно възлага преводи на агенциите, нито агенциите възлагат свои преводи на преводачите. Всеки от тях обаче след това прави помен с чужда пита. Външно заверява неприсъствено подписите на преводачите под „възложените“ от него преводи, а агенциите тръбят, че те били извършвали преводите.

Както неведнъж съм споменавал, агенциите не извършват преводаческа дейност, те нямат свои, назначени на трудов договор преводачи, а използват имена от списъци. Агенциите са посредници, маскирани като фирми за преводи. Те засмукват клиентите на преводачите, вземат от тях материалите за превод и ги „възлагат“ на някое име от списък с преводачи. Това име не е от личния състав (човешките ресурси) на агенцията за преводи. Това име най-често е на неквалифициран преводач, който няма никакви отношения с агенцията, но е заблуждаван, че агенцията му била работодател!

Някои от агенциите сключват т. нар. „рамкови споразумения“ с преводачи, в които преводачите биват наричани „преводачи-редактори“, което означава, че на преводачите

все по-често ще се „възлага“ редакцията на превода, а не самият превод. Оправдание за това агенциите намират в стандарт 15038, който предвижда задължително редактиране на преводите, за да отговарят на стандарта.

Но дали у нас е целесъобразно да се извършва редакция на превода от отделен редактор, различен от преводача? Съвсем логично е да си помислим, че това би оскъпило превода и крайната цена би била по-висока от досегашните. Трудът на редактора също трябва да бъде заплатен. Често редакцията може да не отнема толкова време, колкото превода, но все пак този, който извършва редакцията, трябва да се запознае с текста, със специфичната терминология, както и с други специфики на конкретния превод, след което да се заеме с редактирането му. Ако редакторската работа бъде извършена коректно, редакторът трябва да обоснове евентуално нанесените корекции. Всичко това отнема време и би трябвало да се извършва от висококвалифициран специалист по съответния език.

Агенциите обаче не могат да си позволят да увеличат крайната цена на редактирания превод. За тази цел те трябва да предприемат съответни мерки. Намаление на комисионната е немислимо. Това е най-деликатното място, ахилесовата пета на агенциите. Когато от някоя агенция са ме подканвали да си намаля цената за тях, аз съм ги питал защо не намалят те комисионната си, повече не са ме търсели.

Няма абсолютно никакъв шанс агенция за преводи да намали комисионната си. По-скоро няма да плати на преводача, отколкото да намали комисионната си!

Значи, за да не увеличават цената за „клиента“ си, когато преводът бива подложен на редакция, агенциите трябва да намалят хонорара за преводача, а с разликата да заплатят на редактора. Ако хонорарът на преводача обаче е, например, три лева, как става това?

Едва ли някой професионален преводач би се съгласил да превежда за два лева на страница или да редактира за левче. Още повече, като се има предвид, че такъв преводач се самоосигурява и заделя от тази сума и за осигуровки, евентуално и данък. Не е възможно човек, който е инвестирал много средства в обучението си и по-нататъшната си подготовка и усъвършенстване, както и в компютри, принтери и софтуер, да приеме, че най-изгодният за него хонорар е лев и петдесет на страница! И да изработва този лев и петдесет за повече от час!

Разбира се, осмокласниците, секретарките, студентите, пенсионерите и безработните, които „работят“ „за“ някоя агенция за преводи, може и да се навият да попревеждат известно време на такава цена. Дали обаче това продължава дълго? Едва ли.

Тогава за агенциите остава последната надежда, която за техен късмет е напълно безплатна. Плащат само за достъп до Интернет.

Тази надежда на агенциите за преводи гордо носи името машинен преводач. С умиление този преводач беше представен като Бачо Преводачо в една от предишните глави. Откакто агенциите откриха в него златна мина, той става все по-популярен и почитан. И как няма да го почитат, след като той им спестява двата лева на страница. След това спокойно могат да си платят левче на редактора.

Ето защо редакторите стават все по-търсени. Те отново са от контингента на неквалифицираните преводачи, само че са още по-ниско платени. Редакциите на машинни преводи, маскирани като превод плюс редакция по стандарт 15038, все повече навлизат в практиката на агенциите. Процедурата е съвсем проста: офис мениджърът на агенцията за преводи просто копира материала за превод и го пейства в лявото прозорче на Гугъл преводача, избира на кой език иска да се преведе и изчаква резултата. След това копира и пейства получения „превод“ в съответния файл и – работата по превода е завършена! Сега остава този „превод“ да се пооправи и да се връчи на клиента.

Тук вече в употреба влиза „преводачът-редактор“. Той получава от агенцията за преводи двата текста – оригиналния и „преведения“, като задачата му е да редактира „превода“.

Ако преводачът е опитен, той веднага разбира, че не е получил превод, а машинно

преведен текст. Обикновено такъв преводач има критичен поглед и остава най-малкото крайно недоволен от задачата, която му е възложена. Агенциите обаче избягват такива „редактори“. Ето защо все по-често се сблъскваме с текстове, които звучат странно, алогично или дори напълно несвързано.

Това са „преводи“, „направени“ от агенции за преводи и „редактирани“ от „техните“ „висококвалифицирани“ „преводачи-редактори“.